

Relevans, sammenhæng og kompetencer

Uddannelsers relevans for arbejdsmarkedet er et centralt tema på den uddannelsespolitiske dagsorden. Temaet sætter fokus på sammenhængen mellem uddannelsen og arbejdsmarkedets behov og mellem dimittendernes opnåede kompetencer i løbet af uddannelsen og efterspurgte/anvendte kompetencer i jobbet. Det har indgået i AU's tidligere beskæftigelsesundersøgelse og i den landsdækkende dimittendundersøgelse, der gennemføres af Uddannelses- og Forskningsministeriet senest i efteråret 2023.

Den landsdækkende undersøgelse er rettet mod 1-2-års-dimittender, og både kandidat- og professionsbachelorordimittender samt uddannelsen i klinisk tandteknik indgår.

I nærværende notat indgår tre spørgsmål til at belyse ovenstående tema:

- Om uddannelsen har rustet dimittenderne til deres job
- Om dimittenderne oplever en sammenhæng mellem det, de lært på deres uddannelse og de kompetencer, der efterspørges af arbejdsgiver
- Sammenhængen mellem tilegnede kompetencer i løbet af uddannelsen og anvendte kompetencer i job

Rustet til job

Respondenterne er blevet bedt om at vurdere udsagnet: *Min uddannelse har rustet mig til mit nuværende eller seneste job*. Hovedparten af respondenterne er enige i, at det er tilfældet.

Nedenstående tabel 1 viser udsagnet for undersøgelsen fakultetsopdelt for kandidater og professionsbachelorerne som samlet gruppe. 74% af respondenterne er 'Helt enig' eller 'Enig' i dette udsagn. Dette er tilnærmelsesvist på niveau med seneste års undersøgelser (76% i 2021, 77% i 2020, 78% i 2018).

Tabel 1. Min uddannelse har rustet mig til mit nuværende eller seneste job (2023)

	Helt enig/Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig/Helt uenig
<i>Kandidat</i>			
AR	67%	21%	12%
Aarhus BSS	76%	17%	7%
HE	81%	13%	6%
Nat	76%	18%	6%
Tech	74%	18%	8%
Kandidater i alt	73%	18%	9%
Professionsbachelor i alt* (Aarhus BSS, HE og Tech)	84%	12%	4%
AU i alt	74%	17%	8%

Note: Kandidat n=2.853, PBA n=349. Svarkategorien 'Ved ikke/ Ikke relevant' indgår ikke i beregningen.

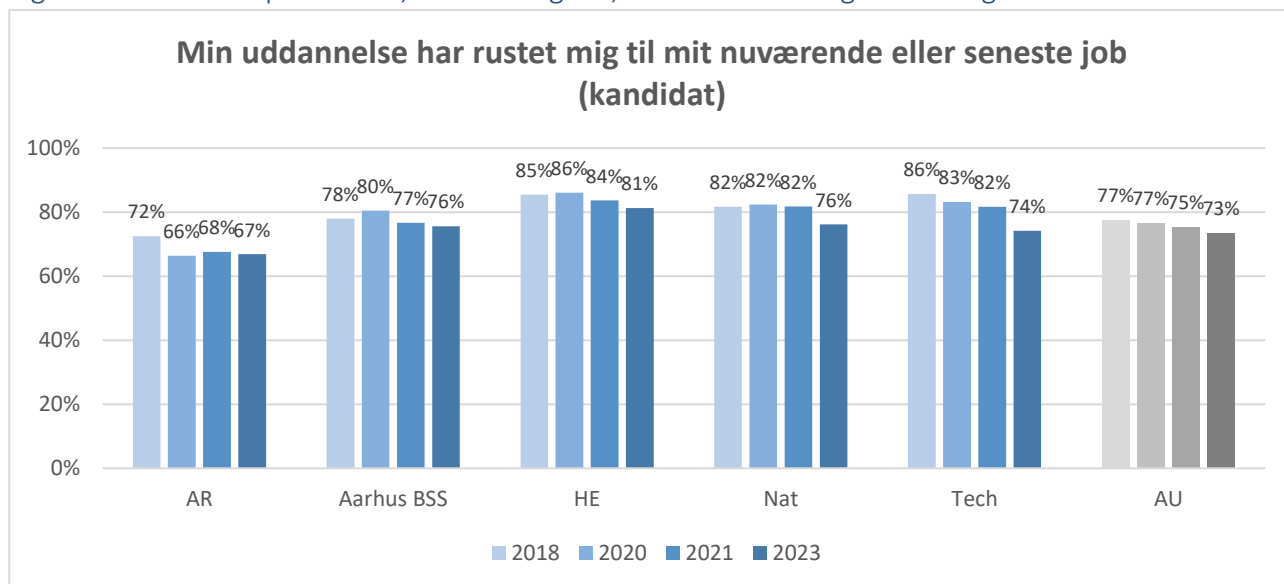
*Inklusiv Klinisk Tandteknik, kort videregående.

Der er forskel uddannelsestyperne imellem. 73% af kandidatdimittenderne og 84% af professionsbachelorerne vurderer, at de er 'Helt enig' eller 'Enig' i, at uddannelsen har rustet dem til deres job. Det skal bemærkes, at respondentgruppen af professionsbachelorer er lille sammenlignet med gruppen af kandidater.

Der er også variation fakulteterne imellem. 67% af respondenterne fra AR, 76% fra Aarhus BSS, 81% fra HE, 76% fra Nat og 74% fra Tech vurderer, at de er 'Helt enig' eller 'Enig' i, at uddannelsen har rustet dem til deres job.

Der ses samtidig en udvikling fra tidligere for nogle fakulteters vedkommende, når de kommer til andelen af kandidatrespondenter, som har tilkendegivet sig 'Helt enig' eller 'Enig' i udsagnet. Som det fremgår i figur 1, er der en mærkbar udvikling på Nat og Tech, hvor der ses der et fald fra 82% i 2021 til hhv. 76% og 74% i 2023.

Figur 1: Andel af respondenter, der har angivet, at de er 'Helt enig' eller 'Enig'

Note: 2018 n=4.645, 2020 n=4.470, 2021 n= 3.446, 2023 n=2.853. Svarkategorien 'Ved ikke / Ikke relevant' indgår ikke i beregningen.

Overensstemmelse mellem uddannelse og job

Respondenterne er blevet bedt om at vurdere udsagnet: *Der er overensstemmelse mellem det, jeg har lært på min uddannelse og de kompetencer der efterspørges af min nuværende/seneste arbejdsgiver.* 65% af respondenterne er enige i udsagnet.

Nedenstående tabel 2 viser resultatet fakultetsopdelt for kandidater og professionsbachelorere som samlet gruppe. 65% af alle respondenterne er 'Helt enig' eller 'Enig' i dette udsagn. Dette er på niveau med de senere års dimittendundersøgelser (64% i 2021, 65% i 2020 og 63% i 2018).

Tabel 2: 'Der er overensstemmelse mellem det, jeg har lært på min uddannelse og de kompetencer der efterspørges af min nuværende/seneste arbejdsgiver' (2023)

	Helt enig/Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig/Helt uenig
<i>Kandidat</i>			
AR	56%	24%	21%
Aarhus BSS	66%	23%	10%
HE	73%	19%	8%
Nat	66%	22%	12%
Tech	72%	19%	9%
Kandidat i alt	64%	22%	14%
Professionsbachelor i alt* (Aarhus BSS, HE og Tech)	75%	18%	7%
AU i alt	65%	22%	13%

Note: Kandidat n=2.841, PBA n=350. Svarkategorien 'Ved ikke / Ikke relevant' indgår ikke i beregningen.

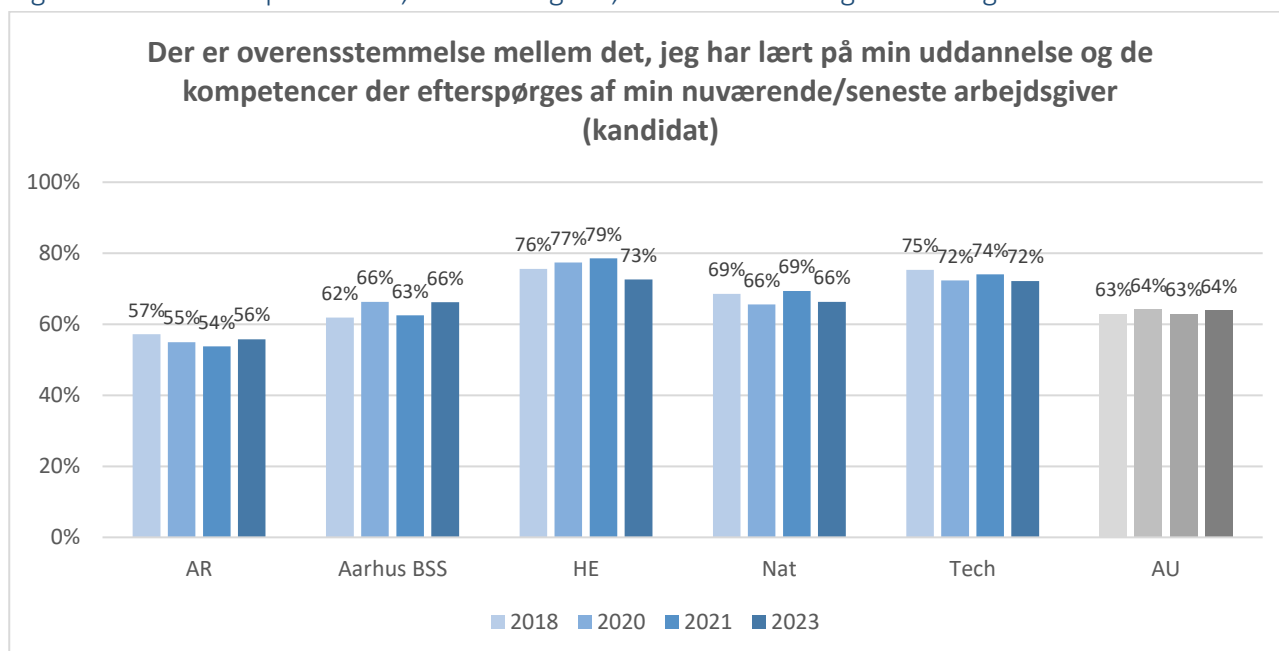
*Inklusiv Klinisk Tandteknik, kort videregående.

Der er forskel uddannelsestyperne imellem. 64% af kandidaterne og 75% af professionsbachelorerne vurderer, at de er 'Helt enig' eller 'Enig' i, at der er overensstemmelse mellem det, de har lært på deres uddannelse og de kompetencer, der efterspørges af nuværende/seneste arbejdsgiver. Det skal igen bemærkes, at respondentgruppen af professionsbachelorere er lille sammenlignet med gruppen af kandidater.

Der er ligeledes variation fakulteterne imellem. 56% af respondenterne fra AR, 66% fra Aarhus BSS, 73% fra HE, 66% fra Nat og 72% fra Tech vurderer, at de er 'Helt enig' eller 'Enig' i, at der er overensstemmelse mellem det, de har lært på deres uddannelse og de kompetencer, der efterspørges af nuværende/seneste arbejdsgiver.

Der ses samtidig en mindre udvikling fra tidligere for nogle fakulteters vedkommende, når de kommer til andelen af kandidatrespondenter, som har tilkendegivet sig 'Helt enig' eller 'Enig' i udsagnet. Som det fremgår i figur 2, er der fald på Aarhus BSS fra 66% i 2018 og 2021 til 62% i 2023. Omvendt ses en mindre stigning på Nat fra 2018 og 2021 på 66% til 69% i 2023.

Figur 2: Andel af respondenter, der har angivet, at de er 'Helt enig' eller 'Enig'

Note: 2018 n=2.913, 2020 n=2.859, 2021 n= 2.160, 2023 n=1.816. Svarkategorien 'Ved ikke / Ikke relevant' indgår ikke i beregningen.

Anvendte kompetencer fra uddannelsen

Respondenterne er blevet bedt om at prioritere deres valg af op til fem kompetencer ud fra en foruddefineret liste bestående af 19 kompetencer på baggrund af spørgsmålet: 'Hvilke kompetencer, som du har tilegnet dig på din videregående uddannelse, anvender du i dit nuværende/seneste job?'. Disse er listet i tabel 3.

Tabel 3. Liste med kompetencer, som respondenterne har kunne vælge imellem på spørgsmålet 'Hvilke kompetencer, som du har tilegnet dig på din videregående uddannelse, anvender du i dit nuværende/seneste job?'

Nr.	Kompetencer		
1	Fremmedsprogsfærdigheder	11	Strategiske kompetencer
2	Praktiske færdigheder	12	Analytiske kompetencer
3	Forretningsforståelse	13	Kreative og innovative kompetencer
4	Kulturførståelse	14	Tværfaglige og projektorienterede kompetencer
5	IT-færdigheder	15	Menneskelige kompetencer
6	Tekniske kompetencer	16	Evne til at begå mig i et internationalt miljø
7	Formidlingsevner	17	Omsætte teori til praksis
8	Tilegnelse af ny viden	18	Evnen til at samarbejde
9	Min evne til at arbejde struktureret og overholde deadlines	19	Andre kompetencer
10	Anvendelse af teori og metode inden for mit fagområde		

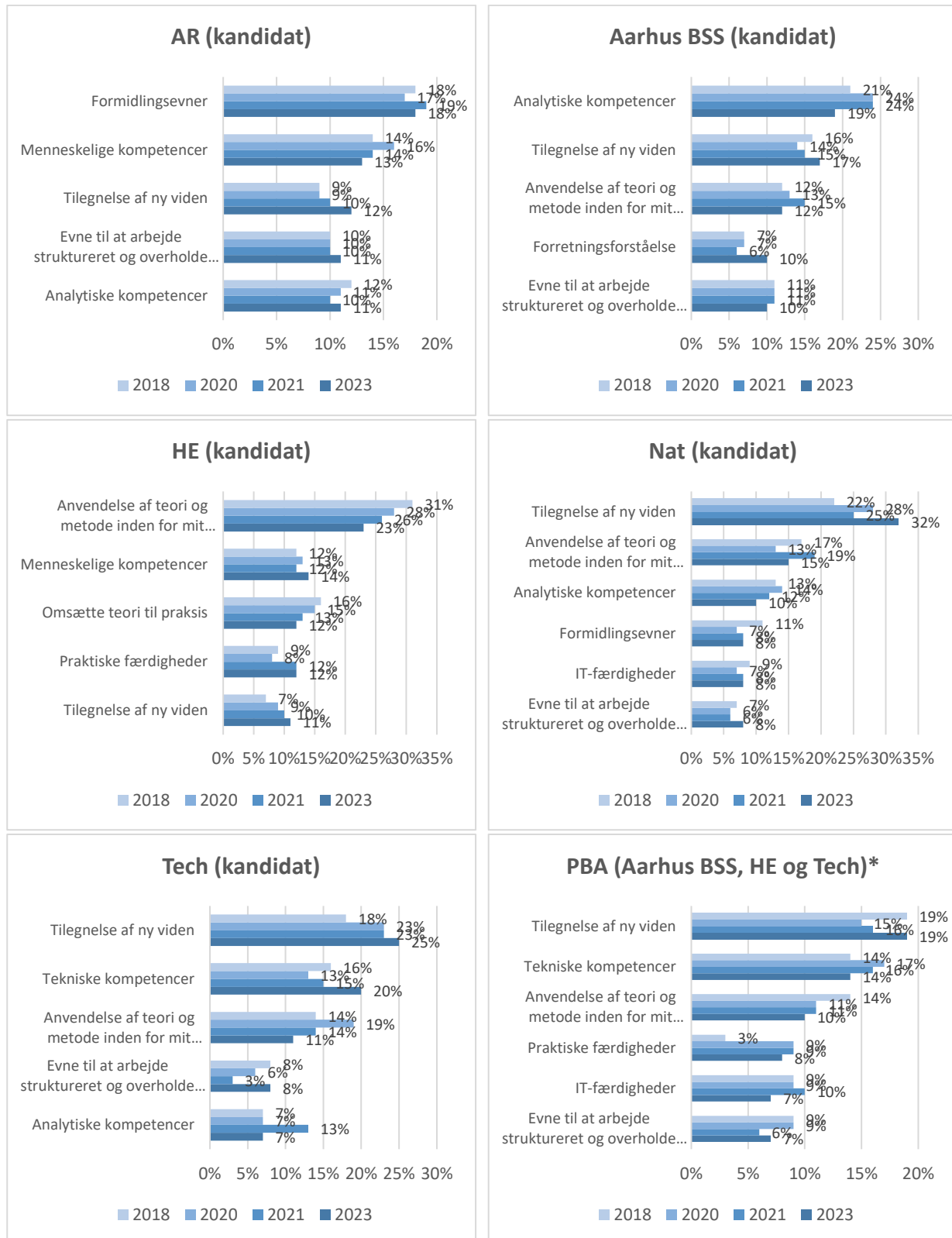
Figurerne 3-7 (se næste side) viser de hyppigste kompetencer, som flest har angivet som deres 1. prioritet. Resultaterne for kandidaterne er fakultetsopdelt og fordelt de seneste undersøgelsesår, mens professionsbachelorerne vises som en samlet gruppe.

Den kompetence, som flest har angivet som deres 1. prioritet i 2023, er følgende:

- AR (kandidat): *Formidlingsevner*
- Aarhus BSS (kandidat): *Analytiske kompetencer*
- HE (kandidat): *Anvendelse af teori og metode inden for mit fagområde*
- Nat (kandidat): *Tilegnelse af ny viden*
- Tech (kandidat): *Tekniske kompetencer*
- PBA: *Tilegnelse af ny viden*

Der ændres lidt i rækkefølgen af kompetencer på flere af fakulteterne, når man sammenligner med tidligere undersøgelsesår. Eksempelvis på AR flytter 'Tilegnelse af ny viden' fra nummer fem til nummer tre, mens de "Menneskelige kompetencer" aftager lidt. På Aarhus BSS rykker 'Forretningsforståelse' ind i top fem over de hyppigst anvendte kompetencer. På HE rykker 'Praktiske færdigheder' op på en delt tredjeplads. På Nat flytter 'Anvendelse af teori og metode inden for mit fagområde' fra nummer tre til nummer to fra 2020 til 2023. På Tech flytter 'Tekniske kompetencer' fra nummer tre til nummer to fra 2020 til 2023 og senest ses en pæn procentvis stigning fra 2021 til 2023.

Figur 3-7: Hyppigst anvendte kompetencer, der er tilegnet på uddannelsen og angivet som 1. prioritet

Note: *Inklusiv Klinisk Tandteknik, kort videregående.

FAKTA om 2023-undersøgelsen

Danmarks Studieundersøgelse til dimittender baserer sig på data indsamlet af Ministeriet for Forskning og Uddannelse for Aarhus Universitet og de øvrige universiteter. 1-2 års dimittender fra kandidat- og professionsbacheloruddannelser samt fra uddannelsen i klinisk tandteknik indgår i undersøgelsen.

Resultaterne fra undersøgelsen bidrager i det daglige, løbende kvalitetsarbejde på uddannelserne og indgår ligeledes som fast definerede elementer i AU's kvalitetssystem, såsom eksempelvis årlig status på uddannelserne samt uddannelsesevaluering.

Spørgeskemaet er i 2023 udsendt til 11.565 dimittender på Aarhus Universitet, og 3.359 har responderet på undersøgelsen, hvilket giver en overordnet svarprocent på 29%.

For yderligere information om undersøgelsens anvendelse, gennemførelse og metode henvises til [kvalitetsportalen om dimittendundersøgelsen](#).